

Wiadomości z wielu stron, sprawdzone przez AI

Jak działa Newsy – prywatny agregator, który z relacji kilkudziesięciu redakcji pisze jeden bezstronny artykuł o każdym ważnym wydarzeniu i sprawdza zawarte w nim twierdzenia.

Autor: **Marcin Jabłoński** · newsy.marcinjablonski.com.pl

Stan serwisu: wrzesień 2026 · opracowano 4 października 2026

W TYM DOKUMENCIE

1	Po co powstał Newsy	1	8	Weryfikacja i werdykty	8
2	Co widzi czytelnik	2	9	Temat po publikacji	10
3	Jak to działa — w skrócie	3	10	Bezstronność w praktyce	11
4	Zbieranie materiału	3	11	Narzędzia czytelnika	11
5	Od artykułów do tematów	4	12	Niezawodność i koszty	12
6	Co trafia na stronę i w jakiej kolejności	6	13	Zasady i granice	13
7	Własny artykuł o każdym temacie	6	14	Projekt w liczbach	13

1 Po co powstał Newsy

Dzień w polskich mediach to setki tekstów o kilkudziesięciu wydarzeniach. To samo wydarzenie wygląda inaczej w redakcji lewicowej, prawicowej i zagranicznej: różni się dobór faktów, język, kolejność informacji i to, komu oddano głos. Czytelnik ma do wyboru albo zamknąć się w jednej bańce, albo poświęcić godzinę na porównywanie relacji. Do tego błąd z jednej depechy potrafi w kilka godzin obieć dziesiątki portali, a nagłówki coraz częściej grają na emocjach.

Newsy odwraca tę kolejność pracy. System czyta za czytelnika **wszystkie** relacje o danym wydarzeniu z redakcji o różnych sympatiach politycznych i oddaje **jeden własny, bezstronny artykuł**: z wyraźnie oznaczonym, co jest potwierdzone, co sporne, a co jeszcze niepewne, z rozbieżnościami między redakcjami wypisanymi wprost i z informacją, kto o czym pisał – a kto milczał.

Cel jest prosty: przeczytać najważniejsze wiadomości dnia w kilkanaście minut, ze świadomością różnych perspektyw, i wiedzieć, na ile można ufać każdemu zdaniu.

W PROSTYCH SŁOWACH Newsy w jednym zdaniu

Prywatny agregator wiadomości, który z relacji kilkudziesięciu redakcji pisze jeden neutralny artykuł o każdym ważnym wydarzeniu, sprawdza zawarte w nim twierdzenia i pokazuje, gdzie redakcje się różnią.

Dokument opisuje, co serwis robi i jakimi mechanizmami pilnuje jakości – bez szczegółów technicznych i parametrów. Zasady sprawdzania faktów opisuje szerzej osobny dokument, „Metodologia weryfikacji informacji”.

2 Co widzi czytelnik

2.1 Strona główna

Na górze **temat dnia** – sprawa, o której właśnie piszą najliczniej i najszybciej. Pod nim kafelki tematów w sekcjach (Polska, świat, gospodarka, nauka i technologia, społeczeństwo). Każdy kafelek ma neutralny tytuł, krótkie streszczenie, liczbę źródeł, **kolorową kropkę najpoważniejszego werdyktu** w temacie i **wskaźnik pokrycia** – czy temat opisały media lewicowe, centrowe, prawicowe i zagraniczne. Osobne oznaczenia mówią, że temat ma ostrzeżenie o jednostronności, pełną analizę fact-checkingową albo zmienił się od ostatniej wizyty.

Tematy można sortować według tego, jak szybko narastają, ile mają źródeł, jak są świeże albo jak bardzo sporne, a filtrować według dziedziny, rodzaju wydarzenia, zasięgu i **perspektywy** – na przykład pokazać tylko sprawy obecne wyłącznie po jednej stronie sceny medialnej. Pod listą tematów są sprawy śledzone od kilku dni, ostatnie analizy, tematy czekające w kolejce i status zgłoszeń czytelnika.

2.2 Strona tematu

- **neutralny tytuł i streszczenie** zbudowane od zera, a nie przerobione z cudzego nagłówka;
- **skład źródeł** z orientacją każdej redakcji i odnośnikami do oryginałów;
- **własny artykuł** z kolorowymi znacznikami przy faktach – kliknięcie pokazuje werdykt, uzasadnienie i dowody;
- **wypowiedzi polityków pod lupą** – dosłowny, krótki cytat z nazwiskiem mówcy i oceną zawartego w nim twierdzenia;
- **rozbieżności** – gdzie i jak relacje redakcji się różnią;
- **inne odsłony sprawy** – odnośniki do wcześniejszych i późniejszych etapów tej samej historii;
- **historia** – dziennik aktualizacji, poprzednie wersje tekstu i zmiany werdyktów.

2.3 Pozostałe części serwisu

- **Analizy fact-checkingowe** – pełne, kilkuetapowe sprawdzenia pojedynczych wypowiedzi publicznych, każda z własną stroną i listą źródeł.
- **Lista „do sprawdzenia”** – twierdzenia sporne i nierozstrzygnięte, z przyciskiem zlecenia pełnej analizy.
- **Wątki** – sprawy ciągnące się przez wiele dni, zebrane w jednym miejscu, oraz indeks osób, instytucji, miejsc i spraw.
- **Archiwum** ostatniego tygodnia, ułożone według dni, i **strona metodologii**.
- **Przegląd e-mail** rano i wieczorem oraz **alerty** o tematach, które gwałtownie rosną.

3 Jak to działa – w skrócie

Rys. 1. Pięć etapów pracy serwisu. Najważniejsza różnica wobec zwykłego agregatora to etapy 3 i 4: zamiast listy cudzych nagłówków powstaje własny tekst z werdyktami, a wybrane twierdzenia są sprawdzane na zewnątrz — z dowodem, który da się otworzyć. Korekty po zgłoszeniach czytelników wracają do kolejnych syntez.

Serwis pracuje sam, przez całą dobę, w krótkich, powtarzających się cyklach. W każdym cyklu materiał przechodzi pięć etapów:

- 1. Zbieranie.** Co pół godziny system sprawdza 46 serwisów informacyjnych z całego spektrum politycznego i pobiera nowe teksty – wyłącznie te dostępne bezpłatnie (§ 4).
- 2. Grupowanie.** Relacje o tym samym wydarzeniu, także w różnych językach, trafiają do jednego tematu; zlepki różnych wydarzeń są rozdzielane, a powtórzenia łączone (§ 5).
- 3. Synteza.** Gdy wydarzenie opisały co najmniej dwie niezależne redakcje, model językowy pisze o nim własny artykuł według twardych reguł redakcyjnych, a mechanizmy kontrolne sprawdzają wynik, zanim trafi na stronę (§ 6, § 7).
- 4. Weryfikacja.** Wybrane twierdzenia są sprawdzane poza materiałem prasowym – w wyszukiwarce internetowej, z dowodem, który da się otworzyć (§ 8).
- 5. Publikacja i życie tematu.** Artykuł jest aktualizowany, gdy dochodzą nowe relacje albo weryfikacja obali twierdzenie; każda zmiana zostawia ślad, a zgłoszenia czytelników wracają do kolejnych tekstów (§ 9).

Na żadnym etapie nie ma człowieka w pętli. Dlatego tak dużo pracy wykonują mechanizmy kontrolne niezależne od sztucznej inteligencji: to one decydują, co może trafić na stronę i jak mocny werdykt wolno opublikować.

4 Zbieranie materiału

4.1 Źródła i ich profile

Newsy śledzi 46 serwisów informacyjnych: 33 polskie – 7 lewicowych, 18 centrowych i 8 prawicowych – oraz 13 zagranicznych, z Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Francji, Ukrainy i Kataru, a także serwisy ogólnoeuropejskie. Redakcje zagraniczne tworzą osobną grupę – perspektywę z zewnątrz – ale każda z nich ma też własny profil polityczny.

Przypisanie redakcji do grup jest **jawną decyzją redakcyjną**, a nie wynikiem automatycznego pomiaru. Opiera się na nim wiele mechanizmów serwisu: ranking nagradza tematy opisane z wielu stron, kafelek pokazuje, które grupy pisały o sprawie, a ocena jednostronności sprawdza, czy wszystkie relacje nie pochodzą z jednego obozu.

4.2 Pobieranie w zgodzie z wydawcami

- **Tylko treści bezpłatne.** Pełny tekst artykułu jest pobierany wyłącznie tam, gdzie wydawca udostępnia go każdemu. Z serwisów płatnych system bierze tylko tytuł i zająwkę, a strona, z której tekstu nie da się pobrać zwykłą drogą, zostaje przy zająwce. Zabezpieczeń się nie obchodzi.
- **Uprzejme tempo.** System przedstawia się uczciwie i nie wysyła do jednego serwisu wielu zapytań naraz.
- **Odporność.** Awaria jednego serwisu – zepsuty kanał, chwilowa blokada, błąd sieci – nie zatrzymuje pobierania z pozostałych.

4.3 Odsiewanie szumu

Nie każdy tekst w serwisie informacyjnym to relacja o jednym wydarzeniu. Przeglądy dnia, relacje na żywo i podsumowania tygodnia opisują wiele spraw naraz – przy grupowaniu działałyby jak klej, który łączy niezwiązane tematy. System rozpoznaje je i wyłącza z grupowania. Podobnie strony zbiorcze: gdy zamiast pojedynczego artykułu pobrała się cała sekcja serwisu, jej treść jest odrzucana, a artykuł zostaje przy tytule i zająwce.

4.4 Jeden artykuł – jeden wpis

Ten sam artykuł trafia do zbioru tylko raz, nawet gdy pojawia się pod kilkoma adresami albo z doklejonymi parametrami śledzącymi. Celowo **nie** są natomiast scalane przedruki tej samej depezy w różnych portalach: to, że pięć redakcji podało tę samą informację, mówi coś o jej zasięgu. O tym, że przedruki nie są niezależnymi potwierdzeniami, decyduje dopiero etap oceny twierdzeń (§ 7.3).

5 Od artykułów do tematów

5.1 Grupowanie według znaczenia

Sztuczna inteligencja zamienia każdy tekst w opis jego **znaczenia**, dzięki czemu relacje o tym samym wydarzeniu rozpoznaje się także wtedy, gdy redakcje używają innych słów – albo innego języka. Polska i angielska relacja z tej samej konferencji trafiają do jednego tematu.

Nowy artykuł dołącza do najbliższego tematu z ostatnich dni, jeśli jest do niego wystarczająco podobny; jeśli nie – zakłada nowy temat. Artykuły są przetwarzane w kolejności publikacji: pierwsza relacja zakłada temat, kolejne do niego dołączają.

Grupowanie ma jedną typową pułapkę: wszystkie wiadomości są do siebie trochę podobne – choćby stylem i słownictwem – więc temat potrafi rozrosnąć się w worek, który wchłania niezwiązane sprawy.

Porównywanie jest skalibrowane tak, żeby liczyło się to, co odróżnia jedno wydarzenie od drugiego, a nie to, co wspólne dla wszystkich wiadomości.

5.2 Rozdzielanie zlepków

Gdy mimo to temat okaże się mieszanką kilku wydarzeń, wychwytyują to dwa niezależne zabezpieczenia:

- **kontrola spójności** – system regularnie sprawdza, czy artykuły tematu nadal mówią o tym samym. Temat wyraźnie rozmyty jest dzielony; jeśli był już opublikowany, znika ze strony, a jego części dostają własne artykuły;
- **deklaracja przy pisaniu** – model piszący artykuł musi stwierdzić, czy materiał dotyczy jednego wydarzenia. Jeśli nie, pisze tylko o głównym, a pozostałe relacje wracają do puli i trafiają do właściwych tematów. Tekst w stylu „przegląd wydarzeń” jest odrzucany w całości.

5.3 Duplikaty i kolejne odsłony

Sprawy ciągną się dniami i są opisywane falami. Bez kontroli każda fala dostałaby osobny, powtórzony artykuł – albo odwrotnie: dwa podobne, ale różne wydarzenia (dwa mecze tej samej ligi, dwie decyzje w jednej aferze) zostałyby sklejone. Same miary podobieństwa tych sytuacji nie odróżniają, dlatego o parach podobnych tematów rozstrzyga osobny etap AI, który porównuje **wydarzenia, a nie słownictwo**:

Rozstrzygnięcie	Skutek
duplikat — to samo wydarzenie	tematy są łączone; drugi artykuł nie powstaje
kolejna odsłona — ta sama sprawa, nowy etap	osobny artykuł z odnośnikiem „inne odsłony tej sprawy”
inny temat — sprawy pokrewne, ale odrębne	tematy zostają osobne

Raz wydane rozstrzygnięcie jest zapamiętywane, żeby nie pytać o tę samą parę dwa razy, a w nocy system przegląda dodatkowo pary tematów opublikowanych w ostatnich dniach. W razie wątpliwości między duplikatem a odsłoną wygrywa odsłona – lepiej pokazać czytelnikowi dwa powiązane artykuły niż ukryć nowy etap sprawy.

5.4 Klasyfikacja, tagi i wątki

Każdy temat jest opisany w czterech wymiarach o różnej trwałości:

- **dział** – jeden z jedenastu (np. polityka, gospodarka, zdrowie, sport) i do dwóch pobocznych; to stała struktura serwisu, zmieniana wyłącznie decyzją człowieka;
- **rodzaj zdarzenia** – z zamkniętej listy (np. decyzja, śledztwo i proces, sondaż, dane i raport);
- **zasięg** – Polska, Europa albo świat;
- **tagi** – nazwy własne osób, instytucji, miejsc i spraw, nadawane automatycznie.

Klasyfikację proponuje AI, a reguły słownikowe pilnują, by mieściła się w dozwolonych listach, i uzupełniają braki. Różne zapisy tej samej nazwy – odmiana, literówka, „afera X” i „X” – są łączone w jeden tag, żeby sprawa nie rozpadła się na kilka.

Tag, który w krótkim czasie powraca w wielu tematach z różnych dni, automatycznie staje się **wątkiem** – sprawą śledzoną z własną stroną. Gdy sprawa wygasa, wątek schodzi z listy. Okresowy audyt sprawdza, czy podział na działy nadal pasuje do napływających tematów, i przedstawia wnioski do decyzji człowieka: który dział rozbić, który scalić, a która powracająca sprawa zasługuje na własny dział.

6 Co trafia na stronę i w jakiej kolejności

6.1 Warunek publikacji

Temat dostaje własny artykuł dopiero wtedy, gdy opisały go **co najmniej dwie różne redakcje**. Jedno źródło to brak możliwości porównania; taki temat czeka, aż sprawę podejmie ktoś jeszcze. Serwis pokazuje tematy z ostatniego tygodnia – starsze schodzą ze strony, ale zostają w zbiorze danych.

6.2 Ważność i tempo

Serwis mierzy znaczenie tematu na dwa sposoby:

- **ranking** – jak szeroko opisano temat: ile redakcji o nim pisało, z ilu stron sceny medialnej i jak jest świeży. Decyduje o kolejności, w jakiej tematy dostają artykuły, aktualizacje i weryfikację, oraz o kolejności w przeglądach e-mail;
- **„gorące”** – jak szybko temat żyje *teraz*: ile redakcji pisało o nim w ostatnich godzinach i czy jego treść niedawno się zmieniła. Decyduje o domyślnej kolejności na stronie głównej i o wyborze tematu dnia.

„Gorący” to nie to samo co „duży”. Sprawa, o której w ostatnich godzinach piszą niemal wszystkie redakcje, wyprzedza większy temat sprzed dwóch dni, o którym nikt już nie pisze.

6.3 Rytm publikacji i miejsce dla tematów jednej strony

Liczba nowych tematów publikowanych w ciągu godziny jest ograniczona: fala doniesień nie zamienia się w lawinę artykułów, a czytelnik dostaje najpierw sprawy najważniejsze. Część miejsc jest zarezerwowana dla tematów opisywanych **wyłącznie przez media lewicowe albo wyłącznie przez prawicowe**. Takie sprawy mają z natury mało źródeł i w zwykłej kolejce zawsze przegrywałyby z wielkimi tematami – a właśnie przy nich porównanie perspektyw i ocena jednostronności są najcenniejsze.

6.4 Tematy w kolejce

Tematy, które mają już dwa źródła, ale nie zmieściły się w limicie, czekają w kolejce widocznej pod listą tematów. Czytelnik może zlecić przetworzenie wybranego tematu poza kolejnością; system sprawdzi wtedy, czy nie jest on powtórzeniem sprawy już opisaney. Temat, który gwałtownie rośnie, trafia do kolejki sam.

7 Własny artykuł o każdym temacie

7.1 Materiał dla AI

Model językowy dostaje relacje wybrane tak, by reprezentowały jak najwięcej różnych redakcji – z informacją o profilu każdej z nich – oraz kilka wskazówek:

- czy temat jest na tyle duży, że zasługuje na tekst pogłębiony, ze śródtytułami: przebieg, tło, reakcje, rozbieżności, możliwe scenariusze;
- czy materiał pochodzi wyłącznie z jednej strony sceny politycznej;
- jakie nazwy tagów już istnieją, żeby nie tworzyć ich synonimów.

Do materiału dołączana jest też **pamięć systemu**: wiążące ustalenia wcześniejszej weryfikacji (twierdzenie obalone nie może wrócić do tekstu jako fakt, a potwierdzone nie może być opisywane jako sporne) i skrót ostatnich korekt po zgłoszeniach czytelników – żeby kolejne teksty nie powtarzały błędów poprzednich.

7.2 Reguły redakcyjne

Model pisze według stałych reguł:

- **wyłącznie** na podstawie dostarczonych relacji i własnymi słowami; wiedzy spoza materiału wolno użyć tylko do oczywistego tła, na przykład kto pełni jaką funkcję;
- tytuł buduje od zera – rzeczowy, bez przymiotników wartościujących, pytań i wykrzykników;
- twierdzenia jednej strony zawsze podaje z informacją, kto je głosi;
- przy każdym istotnym fakcie stawia **werdykt** z krótkim uzasadnieniem i pewnością; w razie wątpliwości wybiera werdykt ostrożniejszy, zamiast zgadywać;
- „fałszywe” wymaga dowodu przeczącego – sam brak potwierdzenia nie wystarcza;
- wypisuje **rozbieżności** między relacjami, z nazwami redakcji;
- ocenia, czy przekaz nie jest **jednostronny**; materiał z jednej strony relacjonuje z pełnym dystansem („jak podały media...”), neutralizując nacechowany język;
- długość dopasowuje do wagi tematu.

7.3 Bezpieczniki

Odpowiedź modelu nie trafia na stronę wprost. Przed zapisem przechodzi kontrole niezależne od AI:

- **Cytaty są dosłowne.** Cytat wypowiedzi musi występować w którejś z relacji słowo w słowo; jest krótki i zawsze ma nazwisko mówcy oraz odnośnik do źródła. Cytat, którego nie ma w żadnej relacji, przepada.
- **Przedruk to nie potwierdzenie.** Najmocniejszy werdykt – „potwierdzone wieloźródłowo” – wymaga niezależnych relacji kilku redakcji o różnych orientacjach. Przedruki tej samej depeszy są rozpoznawane i liczone jako jedna relacja. Ta kontrola może werdykt modelu obniżyć, ale nigdy nie podnosi go sama.
- **Cytat to nie dowód.** Uzasadnienie w rodzaju „wypowiedź potwierdza wszystkie źródła” świadczy tylko o tym, że wypowiedź padła. Taki werdykt jest cofany do „niezweryfikowalne”.
- **Ostrzeżenie musi mieć pokrycie.** Ostrzeżenie o jednostronności zostaje tylko wtedy, gdy potwierdza je faktyczny skład źródeł.
- **Porządek.** Klasyfikacja, odnośniki do źródeł i struktura tekstu są sprowadzane do dozwolonych wartości; elementy, których nie da się naprawić, są odrzucane.

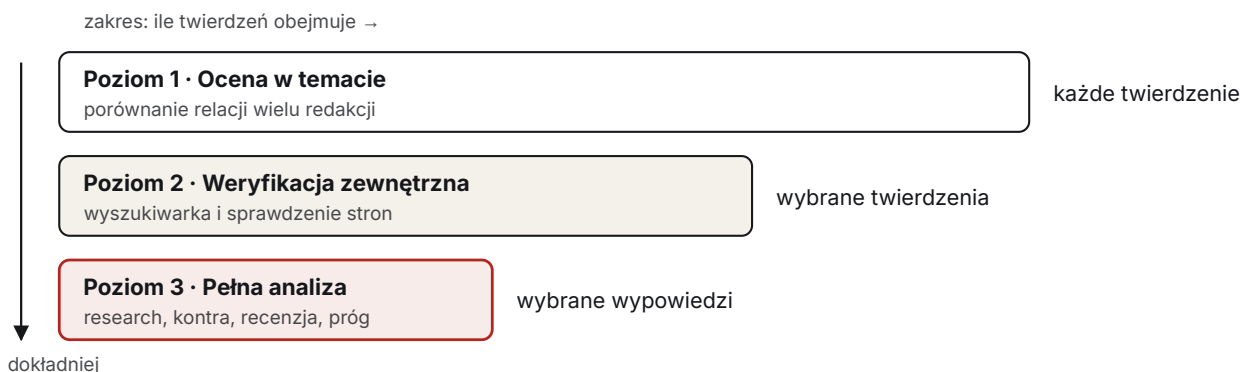
7.4 Wersje i historia

Każdy nowy zapis artykułu odkłada poprzednią wersję, podnosi numer wersji i dopisuje wpis do dziennika aktualizacji. Werdykty nie są nadpisywane, tylko zastępowane – stare zostają w historii, którą czytelnik widzi na stronie tematu. Stopka tematu mówi, kiedy tekst powstał, kiedy go ostatnio sprawdzano i że wygenerowała go sztuczna inteligencja.

8 Weryfikacja i werdykty

Zasady sprawdzania faktów opisuje szczegółowo osobny dokument, „Metodologia weryfikacji informacji”. Ten rozdział jest ich streszczeniem.

8.1 Trzy poziomy

Rys. 2. Trzy poziomy weryfikacji. Ocena w temacie obejmuje każde twierdzenie, ale opiera się tylko na relacjach prasowych. Im głębszy poziom, tym mocniejszy dowód i tym mniej twierdzeń, które go dostają — pełna analiza to kilka wypowiedzi dziennie.

- **Poziom 1 – ocena w temacie.** Każde istotne twierdzenie dostaje werdykt już przy pisaniu artykułu, na podstawie porównania relacji wielu redakcji.
- **Poziom 2 – weryfikacja zewnętrzna.** Twierdzenia, które tego wymagają – liczby, informacje podane przez jedno źródło, wersje sprzeczne – są sprawdzane poza materiałem prasowym, w wyszukiwarce internetowej, na stronach pobieranych i czytanych przez system. Pierwszeństwo mają tematy opisane tylko przez jedną stronę sceny medialnej: bez drugiego głosu w temacie weryfikacja zewnętrzna jest ich jedynym sprawdzianem.
- **Poziom 3 – pełna analiza.** Kilka wybranych wypowiedzi dziennie przechodzi pełną analizę fact-checkingową: własny research, rundę adwersaryjną, artykuł z przypisami, recenzję i próg dowodowy. Werdykt analizy wraca do tematu, w którym padła wypowiedź. Czytelnik może też zlecić analizę wskazanego twierdzenia.

8.2 Bramka dowodowa

Dowodem jest strona, którą da się otworzyć, która prowadzi do konkretnego dokumentu – a nie do strony głównej serwisu – i na której znajduje się przytoczony fragment. AI może powołać się tylko na strony, które wyszukiwarka faktycznie zwróciła; adres spoza tej listy jest odrzucany automatycznie, zanim ktokolwiek go zobaczy.

Bez dowodu werdykt nie może się poprawić ani zmienić na „fałszywe”. Taka zmiana jest wstrzymywana, a czytelnik widzi, że ocena czeka na potwierdzenie źródłem. Gdy strona istnieje, ale blokuje automatyczny odczyt, werdykt dostaje gwiazdkę z wyjaśnieniem, że treści nie dało się sprawdzić maszynowo.

8.3 Werdykty

Każdy fakt i każda wypowiedź z twierdzeniem dostaje jeden z werdyktów, a przy nim pewność w procentach:

Werdykt	Znaczenie
potwierdzone wieloźródłowo	potwierdzają je niezależne relacje redakcji o różnych orientacjach
prawdopodobne	potwierdzone przez mniej źródeł, bez sprzeczności
sporne	źródła podają sprzeczne wersje
za wcześnie	sytuacja się rozwija, dane są wstępne
niezweryfikowalne	dostępny materiał nie pozwala rozstrzygnąć
fałszywe	istnieje dowód przeczący — sam brak potwierdzenia nie wystarcza
poprawione	werdykt zmieniony po zgłoszeniu czytelnika

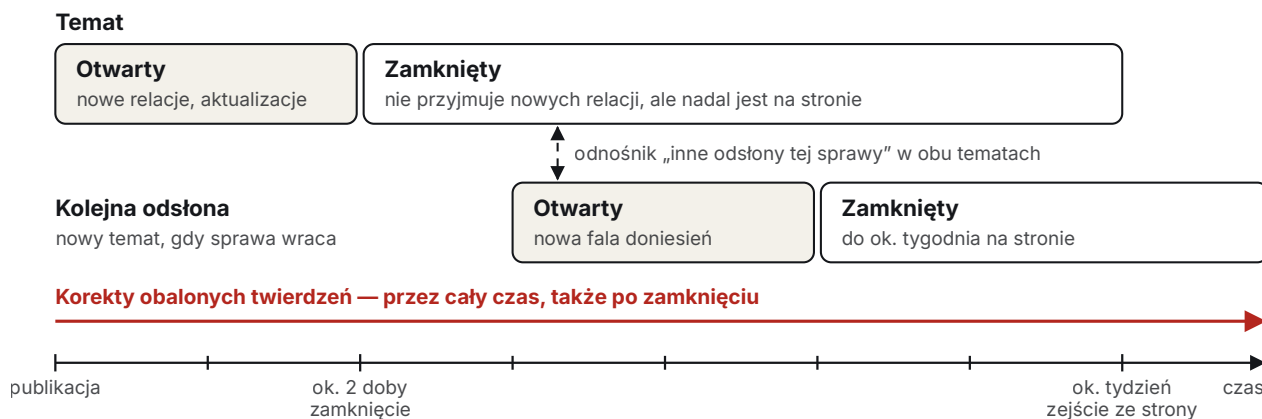
Wypowiedź bez twierdzenia o faktach – opinia, apel, obietnica, prognoza – nie dostaje werdyktu, tylko etykietę „wypowiedź odnotowana”. Oceniamy treść twierdzeń, nigdy osoby.

Kropka tematu na kafelku pokazuje najpoważniejszy werdykt wśród sprawdzalnych twierdzeń tematu – od „fałszywe”, przez „sporne”, po „potwierdzone”. Wypowiedzi odnotowane nie barwią tematu; inaczej każdy komentarz polityka przesądzałby o kolorze.

8.4 Dowody, które można sprawdzić

Przy twierdzeniach sprawdzonych zewnętrznie widać źródła, na których oparto werdykt, i liczbę źródeł odrzuconych. Odrzucane są adresy, które nie działają, prowadzą tylko do strony głównej serwisu albo nie zawierają przytoczonego fragmentu – dzięki temu zmyślone cytowanie zostaje odsiane mechanicznie, zanim trafi do czytelnika. W pełnych analizach każde źródło ma dodatkowo rangę: rejestry i dokumenty urzędowe rozstrzygają, a pojedynczy materiał prasowy jest tylko tropem.

9 Temat po publikacji

Rys. 3. Życie tematu. Przez około dwie doby temat jest otwarty: dołączają do niego nowe relacje, a artykuł bywa aktualizowany. Potem zostaje zamknięty, ale mniej więcej do tygodnia jest na stronie. Gdy sprawa wraca, nowa fala doniesień zakłada kolejną odsłonę, połączoną odnośnikiem z poprzednią. Korekty obalonych twierdzeń działają przez cały czas.

9.1 Aktualizacje

Temat żyje dalej. System sam rozpoznaje, kiedy artykuł wymaga zmiany:

- gdy dochodzą **nowe relacje** – przy kilku nowych źródłach tekst jest uzupełniany punktowo, przy wielu pisany od nowa;
- gdy weryfikacja **obali twierdzenie** – tekst jest poprawiany zawsze, bez względu na wiek tematu;
- gdy spór się **rozstrzygnie** – opis otwartego sporu zastępuje rozstrzygnięcie;
- gdy twierdzenie było „**za wcześnie**” – po kilku godzinach jest sprawdzane ponownie.

Aktualizacja punktowa nie przepisuje całego tekstu: podmienia konkretne fragmenty i dopisuje nowe fakty. Jeśli podmiana się nie powiedzie, temat dostaje pełny nowy tekst – sam wpis w dzienniku nie wystarczy, żeby uznać błąd za poprawiony. Aktualizacje jednego tematu są rozłożone w czasie, żeby duża sprawa nie była przerabiana co chwilę. Po każdej aktualizacji nowe twierdzenia przechodzą weryfikację.

9.2 Ślad każdej zmiany

Czytelnik widzi zakładkę „Aktualizacje” z konkretnymi wpisami – co nowego, a nie „zaktualizowano artykuł” – poprzednie wersje tekstu, historię zmian werdyktów (stare werdykty przekreślone, z datą zmiany) i oznaczenie „zaktualizowano od Twojej wizyty” na kafelku.

9.3 Zamknięcie tematu i kolejne odsłony

Po około dwóch dobach temat przestaje przyjmować nowe relacje i aktualizować się z powodu wzrostu. Nowa fala doniesień zakłada kolejny temat – następną odsłonę sprawy, połączoną odnośnikiem z poprzednimi. Dzięki temu strona główna nie zapycha się w nieskończoność „odświeżanymi” starymi sprawami, a historia sprawy układa się w czytelną serię. Korekty obalonych twierdzeń działają bez względu na wiek tematu.

9.4 Zgłoszenia i korekty

Błąd można zgłosić flagą przy twierdzeniu albo – wzorem serwisów fact-checkingowych – zaznaczając fragment tekstu. Zgłaszający wybiera rodzaj problemu (błąd faktyczny, błędny werdykt, nieaktualne, brak kontekstu, stronniczość, złe źródło, zmyślenie...), opisuje go i może dodać linki do dowodów.

Zgłoszenie jest dla systemu **hipotezą do zbadania, nie poleceniem**. Sprawa jest badana od nowa, z wyszukiwarką i z zastrzeżeniem, żeby nie bronić opublikowanego werdyktu; linki od czytelnika przechodzą tę samą kontrolę co wyniki wyszukiwania. Jeśli werdykt się zmienia, czytelnik widzi stary werdykt, nowy, plaketkę „poprawione” i wyjaśnienie; jeśli zostaje – notatkę z uzasadnieniem. Status własnych zgłoszeń widać na stronie głównej.

Ostatnie korekty trafiają do pamięci systemu i są uwzględniane przy kolejnych artykułach. To mechanizm uczenia się na błędach: serwis wie, gdzie mylił się wcześniej.

10 Bezstronność w praktyce

Bezstronność nie jest tu deklaracją, tylko zestawem konkretnych mechanizmów:

- **Szerokie spektrum źródeł** – od lewicy do prawicy, plus redakcje zagraniczne jako perspektywa z zewnątrz.
- **Wskaźnik pokrycia** – każdy kafelek pokazuje, które grupy redakcji opisały temat, a filtr perspektywy pozwala wybrać sprawy z pełnego spektrum albo obecne tylko po jednej stronie.
- **Neutralny tytuł** – opisuje wydarzenie faktami, bez przymiotników wartościujących, pytań i wykrzykników.
- **Atrybucja** – każde twierdzenie jednej strony sporu ma przy sobie informację, kto je głosi.
- **Rozbieżności na wierzchu** – różne wersje wydarzeń są pokazane obok siebie, z nazwami redakcji.
- **Ostrzeżenie o jednostronności** – gdy wszystkie źródła tematu reprezentują jedną stronę i powtarzają tę samą, nie w pełni neutralną ramę, czytelnik widzi ostrzeżenie i informację, czyjej perspektywy brakuje. Ostrzeżenie jest sprawdzane na bieżąco: gdy do tematu dołączą redakcje o innym profilu, gaśnie.
- **Miejsce dla tematów jednej strony** – sprawy opisywane wyłącznie przez media lewicowe albo wyłącznie przez prawicowe mają zarezerwowane miejsce w publikacji i pierwszeństwo w weryfikacji, więc nie giną w zalewie wielkich tematów.
- **Przedruk to nie potwierdzenie** – pięć portali z tą samą depeszą to jedna relacja, nie pięć; cytat powtórzony przez wiele serwisów świadczy o zasięgu wypowiedzi, a nie o jej prawdziwości.

11 Narzędzia czytelnika

11.1 Przeczytane i zaktualizowane

Serwis pamięta, które tematy czytelnik otworzył – także między komputerem a telefonem: stan z różnych urządzeń jest scalany, a nowszy zapis zawsze wygrywa. Temat jest przeczytany, jeśli odwiedziono go po ostatniej zmianie treści; gdy treść zmieni się później, kafelek wraca na listę nieprzeczytanych z oznaczeniem aktualizacji. Jednym kliknięciem można oznaczyć wszystkie tematy jako przeczytane.

11.2 Widoki, filtry i sortowanie

Domyślnie strona główna pokazuje ostatnią dobę, w kolejności „gorących”, z podziałem na sekcje. Okno czasowe można rozszerzyć do tygodnia, a czas liczyć od publikacji pierwszej relacji, od pierwszego artykułu Newsy albo od ostatniej aktualizacji – zawsze tak samo, jak data widoczna na kafelku. Filtry obejmują dział, rodzaj zdarzenia, zasięg, minimalną liczbę źródeł, tematy z ostrzeżeniem o jednostronności, sporne i fałszywe oraz tematy z pełną analizą. Gotowe widoki „Gorące”, „Najnowsze” i „Sporne” są dostępne jednym kliknięciem, a ustawienia zapamiętuje przeglądarka.

11.3 Przeglądy e-mail i alerty

Rano i wieczorem subskrybenci dostają przegląd najważniejszych tematów, które pojawiły się od poprzedniego wydania, z tytułem, streszczeniem i liczbą źródeł; gdy nic nowego nie powstało, wiadomość nie wychodzi. Alert przychodzi, gdy temat gwałtownie rośnie – próg każdy subskrybent ma ustawiony osobno. Alert wychodzi raz na temat, a nieudana wysyłka jest ponawiana.

11.4 Dostępność

Strona ma regulację wielkości czcionki, tryb wysokiego kontrastu, motyw jasny i ciemny, odnośnik „Przejdź do treści” i opisy dla czytników ekranu. Działa tak samo na komputerze i na telefonie.

12 Niezawodność i koszty

Serwis działa bez stałego nadzoru, przez całą dobę. Pilnuje tego kilka mechanizmów:

- **Praca w cyklach.** Pobieranie, porządkowanie, pisanie i weryfikacja odbywają się w regularnych, krótkich cyklach, które nie nachodzą na siebie. Zadanie, którego nie dało się wykonać – bo zawiodła sieć albo usługa AI – czeka na następny cykl. System niczego nie udaje: twierdzenie, którego nie udało się sprawdzić, pozostaje niesprawdzone.
- **Kilka dróg do modeli AI.** Serwis korzysta z kilku niezależnych dostępów do modeli językowych i przełącza się między nimi automatycznie. Gdy główna droga jest przeciążona albo przestaje odpowiadać, kolejne zadania idą zapasową, a po ustąpieniu problemu system sam wraca do głównej.
- **Kontrola kosztów.** Każde użycie modelu i wyszukiwarki jest rozliczane. Większość pracy odbywa się bez kosztów zmiennych, a płatne zasoby są rezerwą pod dziennym limitem z dwoma progami: po pierwszym serwis przechodzi w tryb oszczędny (tańsze zasoby, czytelnik widzi baner), po drugim płatne zasoby są wstrzymane do następnego dnia, a zadania czekają.
- **Panel administratora.** Właściciel serwisu widzi bieżące koszty i pracę AI, może zmienić model, tempo publikacji i liczbę miejsc dla tematów jednej strony, zlecić dodatkowe zadania, zarządzać subskrypcjami i przeglądać wnioski audytu klasyfikacji.
- **Treści od czytelników to dane, nie polecenia.** Opis zgłoszenia i podane linki są zawsze oznaczone jako materiał do zbadania; nie mogą zmienić instrukcji AI ani ominąć kontroli dowodów.

13 Zasady i granice

- **Prawa twórców.** Serwis nie publikuje cudzych artykułów – wyłącznie własne syntezy i krótkie, dosłowne cytaty wypowiedzi z nazwiskiem autora i odnośnikiem do źródła. Treści płatnych nie pobiera, a do serwisów odwołuje się w uprzejmym tempie, przedstawiając się uczciwie.
- **AI może się mylić.** Teksty i werdykty pisze model językowy, bez człowieka w pętli. Mechanizmy kontrolne ograniczają typowe błędy – zmyślane źródła, werdykty bez pokrycia, mieszanie wydarzeń – ale ich nie eliminują. Każda strona mówi o tym wprost i zachęca do zgłaszania błędów.
- **Serwis nie jest medium.** Jest prywatnym narzędziem do czytania wiadomości: nie kontaktuje się z osobami, których wypowiedzi sprawdza, i nie zbiera ich stanowisk.
- **Dostęp.** Serwis działa pod adresem newsy.marcinjablonski.com.pl, bez logowania, i nie jest indeksowany przez wyszukiwarki.

14 Projekt w liczbach

Wielkość	Wartość
Dział od	lipca 2026
Źródła	46 serwisów: 33 polskie i 13 zagranicznych, z całego spektrum politycznego
Pierwsze sześć tygodni	ponad 80 tys. przetworzonych artykułów, ponad 3 tys. tematów, ponad 30 tys. ocenionych twierdzeń
Rytm pracy	nowe teksty co pół godziny, przeglądy e-mail rano i wieczorem
Klasyfikacja	11 działów, 10 rodzajów zdarzeń, 3 zasięgi, tagi i wątki tworzone automatycznie
Werdykty	6 werdyktów w tematach i osobna skala w pełnych analizach

Zgromadzony materiał pozwala też badać same media. Na danych z pierwszych tygodni powstały dwa raporty analityczne: o kondycji polskiego dziennikarstwa internetowego i o wymiarach stroniczości redakcji.